

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/34) Giriş: Tarih: 15/01/2015 Stenograf : Kayıt: Araştırma Tarım Sayfa: 1

15 Ocak 2015 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.34

BAŞKAN: Mahmut KAÇAR (Şanlıurfa)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet ERDOĞAN (Adıyaman)

SÖZCÜ: Önder MATLI (Bursa)

KÂTİP: Mehmet S. HAMZAOĞULLARI (Diyarbakır)

----- 0 -----

BAŞKAN – Saygıdeğer arkadaşlar, salı günü yapmış olduğumuz birinci toplantıda Mevsimlik Tarım İşçilerinin Sorunlarını Araştırma Komisyonunun Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip üye seçimini gerçekleştirmiş ve bugün sizlere dağıtılan gündem çerçevesinde ikinci toplantıyı yapma kararı almış idik.

Gündem doğrultusunda toplantıyı başlatıyorum.

Geçen toplantıda da ifade ettiğim gibi bu toplantımızın gündemi bundan sonraki çalışma takvimimizi belirlemeye yönelik olarak bir gündem, çünkü zamanla ilgili malumunuz problemimiz var, bu Komisyonun bir an önce çalışmalarını tamamlayıp genel seçim sürecinden önce Meclis Başkanlığına ve kamuoyuna bu konuyla ilgili yapılacaklar noktasında bizim güçlü bir irade ortaya koymamız noktasında zamanı daha hızlı kullanmamız gerekiyor. Onun için bu toplantı bundan sonraki sürecimizi belirleyecek aslında önemli bir toplantı. Çalışma takvimiyle ilgili benim bu arada yapmış olduğum bazı çalışmalar ve değerlendirmelerim olacak, eğer uygun görürse arkadaşlar ben bunları kendileriyle paylaşayım, ondan sonra bütün üye arkadaşlarımızın bu konudaki önerileriyle birlikte değerlendirme yapıp bugünkü gündemimizi tamamlamış olacağız.

Tabii ki bu konuyla ilgili yasal mevzuatı ve kamu kurumlarının, sivil toplum örgütlerinin yaptığı çalışmaları bir inceleme fırsatımız oldu. Bu yapmış olduğumuz incelemede mevsimlik geçici tarım işçilerinin çalışma ve sosyal hayatlarının iyileştirilmesi noktasında Başbakanlığın 24 Mart 2010 tarihli bir genelgesinin olduğunu ve bu genelge doğrultusunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Başkanlığında İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü, Türkiye İş Kurumu, tarım iş kolunda örgütlü en çok üyeye sahip iş sendikası -ki bu TÜRK-İŞ'e bağlı TARIM-İŞ olarak bana bilgi verildi- ve son olarak da Türkiye Ziraat Odaları Birliği temsilcilerinden oluşan Mevsimlik Gezici Tarım İşçileri İzleme Kurulu oluşturulduğu ve bu kurulun da bu manada ciddi anlamda çalışmalar yaptığı, özellikle kamu kurumları arasında Çalışma Bakanlığı bünyesindeki bu kurulda bir hafıza oluştuğu noktasında bir bilgiye ulaşma imkânımız oldu. Bu bizim açımızdan önemli bir kurul. Aynı zamanda bu kurulun, her il ve ilçede de mülki idare amiri başkanlığında il ve ilçelerde oluşturulan Gezici Tarım İşçileri İzleme Kurulu aracılığıyla bu çalışmaların, gerek sorunların tespiti ve gerekse de bunlara müdahale noktasında mülki idare amirleri başkanlığında böyle bir kurulun oluştuğu noktasında bir bilgimiz var.

Yine, yapmış olduğumuz araştırmalarda özellikle üniversite çevresinde bu konuyla ilgili yapılan çalışmalara baktığımızda da yine Türkiye'de ilk ve tek olarak Harran Üniversitesi bünyesinde mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının araştırılması ve çözüm önerileri noktasında bir merkez kuruldu, Resmî Gazete'de yayınlanan, Harran Üniversitesi bünyesinde bir merkez ve diğer üniversitelerimizin de Harran Üniversitesiyle iş birliği hâlinde bu konuyla ilgili çalışma yürüttükleri bilgisi var elimizde. Tabii ki bu konu, her ne kadar kimimiz işin belki akademik kısmına hâkimiz, bir kısmımız sosyal kısmına, bir kısmımız sahanın içerisindeyiz ama bunun derli toplu bir şekilde Komisyonun bilgilendirilmesi aşamasında özellikle bu iki kurumun Komisyonumuza ayrıntılı bir şekilde brife etmesini ve bu anlamdaki bizim karşılıklı soru-cevap şeklindeki değerlendirmemizin bundan sonraki süreçte bize de bir yol haritası ve pencere açacağı noktasında benim bir değerlendirmem var. Ardından da bu kurulda adı geçen bütün kurum temsilcilerini buraya çağırıp bunları dinleme noktasında ikinci aşamayı bu şekilde değerlendirebiliriz. Üçüncü aşamada sivil toplum örgütlerimizin, sendikalarımızın bu konuyla ilgili derneklerimizin, bunların çağırılıp bu anlamda değerlendirilmesi ve Komisyona bilgi vermeleri, bu konuyla ilgili en fazla mevsimlik tarım işçisi göçü veren ve göçü alan iki ilimizin ziyaret edilmesi programımıza alınabilir. Genel anlamda çerçeveyi çiziyorum. Bu anlamda tabii ki bunun uluslararası standartları önemli, Dünya Çalışma Örgütünün, ILO'nun bu anlamda yapmış olduğu bazı çalışmalar var, ILO'daki arkadaşlardan bu konuyla ilgili şifahi bilgi talebim oldu. Bu konuda dünyada örnekler varsa bunlarla ilgili Dünya Çalışma Örgütünün -ki Türkiye'nin çalışma hayatının demokratikleşmesi ve emeğin hakkının korunması noktasında esas almamız gereken kurumlardan biri Dünya Çalışma Örgütünün, ILO standartları- bu anlamda bu uluslararası kuruluşların görüşlerine başvurulabilir. Ben bunu yapacağımız genel değerlendirmeye, tartışmaya katkı sunması amacıyla bu bilgileri Komisyon üyelerimizle paylaştım. Bu bağlamda arkadaşlarımızın değerlendirmeleri olursa daha sonra biz bir takvimi hep birlikte belirlemiş olacağız.

Teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/34)

Giriş: Tarih: 15/01/2015

Stenograf :

Kayıt: Araştırma Tarım Sayfa: 2

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Çalışma takvimiyle ilgili bir öneriniz yok mu?

BAŞKAN – Önerim şu, somut olarak şunu söyleyeyim...

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Hayır, onu alalım da Başkanım, devam edelim.

BAŞKAN – Olur. Hızlanma adına daha memnun olurum. Ben ekstra söyleyeceğiniz bir şey var mı diye söz vermek istedim.

Bizim takvim şu: Önümüzdeki haftadan itibaren haftanın en az iki günü, Meclisin de çalışma takvimini dikkate alarak -çünkü hepimizin aynı zamanda yerel sorumlulukları var milletvekilli olarak- çarşamba ve perşembe günü, salı günlerinde grup toplantılarımızı ve diğer yoğunlukları dikkate alarak, haftada en az iki gün... Tabii, ileriki dönemlerde biz bunu her zaman için artırabiliriz. Çalışma saati olarak da Meclisin öğleden sonra, 14.00'ten sonraki çalışma saatlerini dikkate aldığımızda, sabah saat 11.00'de başlamak üzere haftanın iki günü, çarşamba ve perşembe günü Komisyonun çalışması noktasında önerim olacak. Önümüzdeki haftadan başlamak üzere iki günü, az önce bilgisini sizlerle paylaştığım, birincisi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının bu bağlamda oluşturmuş olduğu yani mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının araştırılmasıyla ilgili oluşturduğu izleme kurulunun bugüne kadar neler yaptığı, bu konudaki birikimleri noktasında ilgili müsteşar yardımcısının davet edilerek önümüzdeki haftanın ilk çalışma gününün bu şekilde değerlendirilmesini önü açık olmak kaydıyla... Çünkü zannediyorum hepimizin hem kendilerinin anlatacağı hem de bizim soru-cevap şeklinde önü açık olması gereken bir toplantı. Perşembe günüyle ilgili yine bu anlamda kurumsal hafıza noktasında yaklaşık on yıllık çalışma yapan ve en son olarak da bunu üniversitenin bir kurumu hâline dönüştüren Harran Üniversitesinin bu mevsimlik tarımsal işçilerin sorunlarıyla ilgili araştırma merkezinin başındaki hocamızı buraya davet edip çarşamba ve perşembe günümüzü bu şekilde değerlendirmeyi, bir sonraki haftayla ilgili de burada açılıştan bahsetmiş olduğum Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Müsteşar Yardımcısı Başkanlığındaki bu kurula üye olan İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü ve Türkiye İş Kurumu -7 kurum var- bu kurum temsilcilerinin, Komisyonumuzun takdir edeceği süre doğrultusunda bir sonraki haftada bu kurumlarımızın çağırılması. Bir de yine bu kurulun üyesi olan iki sivil toplum örgütümüz var, biri TÜRK-İŞ'e bağlı TARIM-İŞ sendikası, ikincisi de Türkiye Ziraat Odaları Birliği, bu Başbakanlık genelgesiyle belirlenen izleme kurulunun üyeleri. Yalnız bunun dışında zannediyorum, iki kurumun daha davet edilmesi gerektiği noktasında benim bir kanaatim ve paylaşımım olacak bunlardan birincisi Sosyal Güvenlik Kurumu, çünkü bu izleme kurulunda yer almamasına rağmen bizim çalışanlarımızın özellikle sosyal güvenlik penceresi itibarıyla olması gereken bir kurum olduğunu düşünüyorum. İkincisi de, yine bu kurulda bulunmayan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Çünkü özellikle kadın istihdamı, çalışanları, çocuk işçiliği gibi konular çünkü bizim bu gündemimizde olacak olan konular. Bu iki kurumu da eklediğimizde 9 kamu kurumu, 2 sivil toplum örgütü, izleme kurulu, bunun dışında da Komisyon üyelerimizin önereceği sivil toplum örgütleri. Bunun içerisinde çalışma yapan sendikalarımız olabilir, diğer STK'larımız olabilir. Bu konuyla ilgili mesela bizim yaptığımız araştırmada 7-8, belki sayısı çok daha fazladır, bu mevsimlik tarım işçilerinin haklarının korunmaya yönelik olarak kendi aralarında meydana getirdikleri dernekler var ki daha ziyade doğu ve güneydoğu illerimizde örgütlenen derneklerimiz. Bu derneklerimizle ilgili ayrı bir gündemle toplanabiliriz. Bu konuda benim şöyle bir önerim olacak: Mevsimlik tarım işçilerinin en fazla göç verdiği il Şanlıurfa. Bu konularla ilgili de çalıştayların ve üniversite boyutunda da en fazla çalışmanın olduğu il Şanlıurfa, bu anlamda bizim yapacağımız iki il ziyaretinden biri en fazla göç veren il, ikincisi en fazla göç alan illeri ziyaret ederek... Mesela bu Şanlıurfa ziyaretimizde bütün bu derneklerimizi -yani bölgede belki 10-15 dernek olacak, belki toplantının ilerleyen günlerinde bu sayı 20'ye çıkacak- bu arkadaşlarımızı, bu işçi kardeşlerimizi buraya tek tek çağırmak yerine Şanlıurfa'ya gittiğimiz bir anda onlarla ilgili bir program yapıp -ki gündemi yine hep birlikte kararlaştıracığımız bir gündemle- orada yerelde bu arkadaşlarımızın dinlenmesi. Belki üniversite bünyesinde bunu biraz daha genişletip bölgedeki mülki idare amirlerinin... Çünkü il ve ilçeler bazında da kurulan izleme kurulları var, bunların bugüne kadar neler yaptıklarıyla ilgili bunları da oraya davet edebileceğimiz biraz daha geniş bir toplantı yapılabilir.

Benim özetle önerim, çalışmanın haftada iki gün yapılması, bunu ihtiyaç hâlinde ileride artırırız hep birlikte ve çalışma saatlerini 11.00 olarak belirlenmesi. Önümüzdeki haftanın gündemiyle ilgili de bundan sonraki yol haritamızda bize ciddi katkı sunacağını düşündüğüm iki kurumu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının uhdesindeki izleme kurulunun başında bulunan ilgili bürokrat arkadaşımızı, müsteşar yardımcısı düzeyinde, birinci günde onları, ikinci günde de yine bu konuyla ilgili ciddi anlamda çalışmaları olan ve Türkiye'deki diğer çalışmaları da, özellikle akademik camiadaki çalışmaları organize eden Harran Üniversitesinin mevsimlik tarım işçileriyle ilgili araştırma merkezinin yetkililerinin buraya davet edilerek önümüzdeki hafta her bir kurumu birer güne... Amacım da biraz önü açık olsun, biraz daha detaylandırırım. Böyle bir önerim var.

Bununla ilgili söz almak isteyen?

İlhan Bey, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/34) Giriş: Tarih: 15/01/2015 Stenograf : Kayıt: Araştırma Tarım Sayfa: 3

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çalışma saatleriyle ilgili şöyle bir önerim var: Saat 11.00 ile 14.00 arasında, bu araya da bir yemek faslını düşünürseniz, gelen misafirleri de misafir etmeyi düşünürseniz 11.00 ile 14.00 arasında ki 14.00'de sizin yoklamalarla ilgili hassasiyetinizden dolayı bunu öğleden sonra yapma şansımız yok mu veya 11.00'i 10.00'a alma şansımız yok mu? Yani en azından o gün 10.00'da başlayalım çünkü yani üç saatlik bir süre içerisinde veya dört saatlik bir süre içerisinde... Benim önerim, birincisi bu.

İkincisi, Sayın Başkanım, anladığım kadarıyla ilk iki hafta, evet, birinci hafta buradaki ilgili kurumları, çalışan kurumları bir de üniversite olarak bu kurumlarla bir çalışma yapmayı ifade ediyorsunuz. Buna benim - belki gündem, daha sonrakinde ifade etmemiz gerekir ama- hızla önermek istediğim, bu konuda çalışan sendikalar var. Mesela DİSK'le TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, bir de bizim Çiftçi Sendikaları Konfederasyonu var, bunların bu konuda özel çalıştıklarını biliyoruz. Ziraat Meslek Odasının Genel Merkezi var, EĞİTİM-SEN var, Türk Tabipleri Birliği var. Mesela Bursa'da bu konuyla ilgili yayınlanmış. Çünkü bizim Bursa'da, Önder Bey de bilir, Yenişehir, Karacabey, Kemalpaşa ve Gürsu'da hakikaten çok önemli sayıda arkadaşlarımız var. Türk Tabipleri Birliğini çağırabiliriz ama bu arada Bursa'dan da çağırılmasını özellikle istiyorum.

Türkiye'de 3 tane 1'i vakıf, 2 kurum var. 1994'ten beri Türkiye'de faaliyet gösteren "Heinrich Böll Stiftung Derneği" diye bir dernek, bunlar bu konuda çalışma yapmış. Yine, "Friedrich-Ebert-Stiftung" diye, ki bunların da yine -Türkiye'de yirmi beş yıldır çalışıyorlar- bununla ilgili çalışmalar olduğunu yaptığım araştırmada...

Bir şey de, Bernard van Leer Vakfından bir arkadaşımızın mevsimlik tarım işçileriyle ilgili Ankara Üniversitesiyle birlikte bir çalışma yaptığını, bu arkadaşımızın isminin de Yiğit Aksakoğlu olduğunu, Türkiye temsilcisi olduğunu... Yani bu arkadaşlardan kısa, net, belli görüşlerin alınmasının uygun olacağını ifade etmek istiyorum.

Ayrıca, Urfa'da başlattığınız ziyareti Bursa'yla da yapma şansımızın veya daha güzel olacağını ifade etmek istiyorum çünkü Bursa'da da bizim 4 ilçemizde bu konuyla ilgili oldukça çalışan işçi arkadaşlarımız var.

Şimdilik benim ifade etmek istediğim hususlar bunlar Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Levent Bey, buyurun.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Komisyona başarılar dilerim.

Ben ilk toplantıda çok ani geliştiği için hazır olamadım.

Şimdi, tabii sizin planlamanız gayet anlaşılır, güzel. İlhan Bey'in de söylediği gibi, çalışma saatleri itibarıyla belki öğleden sonrası alınması bence de daha verimli olabilir.

Şimdi, dinlenilmesinde bilgisine başvurulması açısından önerdiğiniz şeyler tabii ki olmalı yani üniversite, ilgili araştırma çevreleri, sendikalar, dernekler. Şimdi, bu açıdan bizim de önereceğimiz olacak hem partimizin çalışma yaptığı alanlar itibarıyla hem ben emek alanından geldiğim için bu tarım işçileri, mevsimlik tarım işçileri açısından hayli geniş bir çevrede çalışmamız var.

Şimdi, düşündüğünüz bu TARIM-İŞ Sendikası, mesela TZOB, bunların çağırıldığı dönemde benzer sendikalar var, İlhan Bey de önerilerde bulundu. Mesela TARIM ORKAM-SEN, TÜMKÖY-SEN gibi sendikalar var. Ben bunları bir liste hâline zaten getirdim, onu vereceğim. Ayrıca, dernekler de var, özellikle bölgede kurulmuş, mesela Batman Mezopotamya Tarım İşçileri Derneği, Diyarbakır Mezopotamya Mevsimlik Tarım İşçileri Derneği, bunların başkanlarını dinlememizde fayda var. Şu şekilde yani, ya buraya çağırabiliriz benzer ilgililer çağırıldığında ya da dediğimiz gibi Urfa'ya, belki de oraya gidildiğinde yani bir ekonomi, zaman ekonomisi de düşünülerek böyle de olabilir. Beraberce onları planlayalım.

Tabii ki Çalışma Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, ilgili bakanlıklar, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, bunlar mutlaka ne düşünüyorlar, ne çalışmaları var, onları edinmemiz, onlara ulaşmamız anlamlı ve gerekli. Ama yani araştırma komisyonumuz sadece devlet, Hükümet ya da işte bu baptan yani buradan doğru yapılanları, edilenleri saptamakta sınırlı kalmamalı, sahada özellikle yaşanan... Mevsimlik tarım işçilerinin Urfa'dan Karadeniz'e, Ege'ye, Trakya'ya, her alanda karşımıza çıktığı çok açık. Onun için, verimli bir sonuç elde etmek açısından bunlara başvurmak gerekiyor. TTB'den de bizim önereceğimiz, bu alanda çalışmalar yapan uzman hekimler var. Dediğim gibi ÇİFTÇİ-SEN Başkanı, başka, doğrudan işçi arkadaşlarımız var bize bu konuda yaşadıkları sıkıntılarını, sorunlarını, önerileri aktaracak. Ben de bu aşamada bunları önermek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Mustafa Bey, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; sizin çizdiğiniz çerçeveye genel itibarıyla katılıyorum ama çalışma saati konusunda öğleden sonra olsa bence de daha iyi olacak.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/34) Giriş: Tarih: 15/01/2015 Stenograf : Kayıt: Araştırma Tarım Sayfa: 4

Bir de şu konuları ifade etmek istiyorum: Tanım olarak çerçeveyi nasıl çizeceğiz? Yani mevsimlik tarım işçisi diyoruz, gezici tarım işçisi diyoruz yani sadece Urfa boyutuyla değil de hani iller arası gidenler var, il içinde ilçeler arası çalışma... Konya'da var mesela pancar çapasına giden o ilçeden o ilçeye, aynı il içinde gezici tarım işçileri var. Yani bu çerçeveyi iyi çizmemiz gerektiğini düşünüyorum. Biliyorsunuz, bu Komisyonun kurulmasına bardağı taşıran son damla Akşehirli hemşerilerimizin vefat ettiği o trafik kazası, Yalvaç'taki... Neticede, bu konuda bir de şu var, yani sayısal anlamda çok değişik veriler kullanılıyor. Yani bu konuda bir tespitte bulunabilecek miyiz? O açıdan da çerçevesi önemli yani tanım kimleri kapsayacak, bunun içine kimler girecek, sayıyı belirleme açısından bu da önemli.

Şimdi, Türkiye İstatistik Kurumunun verilerine bakıyorsunuz, mevsimlik işçiler yani sadece tarım değil tüm mevsimlik işçiler çok düşük düzeyde. Yani oradan gidersek kapsamı çok daralmış oluyoruz. Yani, Türkiye İstatistik Kurumundan bu anlamda bilgi isteyebiliriz ya da buraya davet edebiliriz diye düşünüyorum çünkü bunun verilerini de oturtmasına Komisyonumuzun vesile olması lazım yani herkesin aynı sayısal veriyi kullanması açısından Türkiye İstatistik Kurumunun yaptığı anket çalışmalarında bunları belirleyecek kriterleri ortaya koyup... Şimdi "4 milyon" diyen var, "2 milyon" diyen var, tabii bu sayı, hangisi doğru açıkçası bilemiyorum.

Sayın Başkanım, sizin de ifade ettiğiniz gibi Başbakanlık genelgesi var 2010 yılında çıkarılan. Yine, Aracılık Yönetmeliği var Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının çıkardığı. Yine, işte Strateji ve Eylem Planı var Bakanlığın çıkardığı. Bunun dışında, başka mevzuat var mı bilmiyorum ama şu bir gerçek, mevzuat açısından mevsimlik tarım işçileriyle ilgili düzenlemeler yetersiz. Bu anlamda mevzuatı da derli toplu görme imkânımız herhâlde Çalışma Bakanlığından gelecek... Bugüne kadar genelgede olsun eylem planında olsun verilen görevler var, eylem planına bağlanan bazı kurumlara verilen görevler var. Bu anlamda neler yapıldığını herhâlde yine izleme kurulundan gelecek arkadaşımız bunları bize anlatacak.

Bir de, kararları, raporlarıyla gelirlerse bilgi alma açısından daha doğru olur. Yani bir örnek vereceğim, Mesela Aracılık Yönetmeliği çıktı 2010 yılında, Para karşılığı aracılık yapmak yasak biliyorsunuz, yani İŞKUR'un yetkilendirdiği kişiler olması lazım ama işte en son kazada dayabaşının işçilerden aldığı paraları hepimiz duyduk, gördük. Bu anlamda yetersizlik ne? İŞKUR da buraya davet edilmeli diye düşünüyorum çünkü onun da görev sahasının içine giren bir konu. Denetim boyutu, valilikler ve İŞKUR'un yapması gereken -bu aracılık meselesinde- görevler. Bu anlamda neler yaptılar, onları da dinlememiz gerektiğini düşünüyorum.

Tabii çağıracağımız kurumlara ben iştirak ediyorum yani ne kadar fazla kurumla, sendikayla, dernekle burada bilgi alır çalışırsak o derece fazla katkımız olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Kerim Bey, buyurun Sayın Vekilim.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Sayın Başkan, bir program dâhilinde bir program başlattığınız için sizi kutluyorum. Mevsimlik işçiler, biraz önce arkadaşlarımız söyledi, aynı il içinde var, komşu ilde var, uzak iller anlamında var. Aynı il içinde çalışmalarda nakiller var, bunların sigortaları söz konusu. Çalışanın bölgede sağlık problemleri var. Örneğin benim bölgemde fasulye toplama, nohut var, mercimek var. Antalya bölgesine gidip gerçi pamuk artık elle toplanmıyor ama gene pamuğun da el işçiliği kesimi de var. Pancar olayı var, elma toplayan var, anason var. Tesviyeye gidenlerimiz var traktörleriyle, bunlar da mevsimlik işçi konumunda, ülkenin değişik yerlerine, Orta Anadolu'ya, Güneydoğu Anadolu'ya tesviyeye giden traktörleriyle ve çalışanlarıyla, şoförleriyle beraber, bunlar da işçi konumunda gidiyorlar. Bunların barınma sorunları var, Sağlık Bakanlığını davet etmemiz gerekiyor, bunların sağlık sorunları var. Gittikleri yerlerde en azından bir yere gittiğimiz zaman "fokal bulaşma" diyoruz. sadece tokalaşmayla geçen hastalıklar var. Bu koli basili çok mutasyon değiştirdi, ani ishaller şekilleniyor, bunların kontrolü olmuyor, bakıyorsunuz bir bağırsak enfeksiyonundan insanlarımızı kaybediyoruz. Bu konuda Sağlık Bakanlığını... Gıda güvenliği sorunları var, Tarım Bakanlığı bu konuda... Bunların gıdaları, ne yiyorlar ne içiyorlar... Adam gidiyor, çalışıyor, günde 3.600 enerji, kalori harcıyor ama aldığı enerjiye bakıyorsunuz, 1.200'lerde, 1.000'lerde veyahut da o derece de yok. Bunların tuvalet sorunları var. Çevre Bakanlığımızın o konuda, o çalışılan alanlarda böyle bir düzenlemeye gitmesi lazım. Gezici tuvaletlerin olması gerekiyor. Bunları, bu öneriler arasında sıralamamız anlamında...

Kesime gidenler var, söküme gidenler var, aylarca karın altında dağlarda kalanlar var. Bunların yine hem ulaşım anlamında hem haberleşme anlamında sorunları var. Bu konularda Ulaştırma Bakanlığının da hem ulaşım anlamında hem bunların nakilleri anlamında... Benim Burdur'a mevsimlik adam geliyor. Sandıklı'dan, 150 kilometreden Burdur'a mevsimlik, günlük, gününbirlik geliyor. Sabahleyin saat üç buçukta alıyorlar, getiriyorlar, bu insanlar sekiz saat, dokuz saat çalışıyor, tekrar götürüyorlar, daha yatmadan sabahleyin tekrar geliyor. Bunlar nasıl verimli olacaklar? Bunların iş güvenliği nedir, sağlık güvencesi nedir? Bunlar hiç dikkate alınmıyor. Yani, bir köle zihniyeti içerisinde bir çalışma sergileniyor. Bunların da İş Güvenliği Kurulunda bu konuda daha dikkatli olması gerekiyor. Bunların kontrollerinde, mesela Jandarmamıza, şehirlerarası ulaşımlarda

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/34) Giriş: Tarih: 15/01/2015 Stenograf : Kayıt: Araştırma Tarım Sayfa: 5

Jandarmamıza, İçişleri Bakanlığımıza görev veriliyor. "Nereye gidiyor kardeşim bunlar? Bu gecenin köründe kamyonun sırtında nereye gidiyor bunlar?" Bu şekilde bunların dikkate alınması yönünde...

Ama çalışmalarımız düzenli gidiyor gördüğüm kadarıyla. İnşallah, bu soruna hep beraber bir çözüm bulmak için çalışacağız.

Ben çalışmalarımızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Vekilim, buyurun.

ALİ GÜLTEKİN KILINÇ (Aydın) – Sayın Başkanım, gerçekten böyle derli toplu bir tabloyla çıktınız, teşekkür ederiz öncelikle.

Şimdi, arkadaşlarımızın dediğine kısmen katılıyorum çalışma saatleriyle ilgili ama on buçukta toplantıya başlasak o gün mesela iki tane veya üç tane kurumu dinleme fırsatımız olur; saat bire kadar bir bölüm yapsak, iki buçuktan sonra da bir bölüm yapsak. KİT Komisyonunda böyle bir çalışma düzenimiz vardı, gerçekten verimli bir çalışma oluyor, onun için bir hatırlatayım istedim.

Ayrıca, çalışmalarımıza da bana göre Harran Üniversitesiyle başlarsak yani on yıllık bir bilgi birikimi olan... Şimdi, bakın, konuştuğça çok derinleşiyor iş. Kamuda çalışan mevsimlik işçiler var, özelde çalışan mevsimlik işçiler var. Göz ardı edilecek arı üreticileri, bal üreticileri var yani o kadar derinleşecek ki. Bu on yıllık birikimi bizi öncelikle bir brife ederlerse Harran Üniversitesi, yol haritamızı ondan sonra belirlemenin daha faydalı olacağı kanaatindeyim. Bunu sizinle paylaşmak istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Bizim çizdiğimiz genel çerçeveyi destekler mahiyette arkadaşlarımızın değerlendirmeleri oldu. Teşekkür ediyorum tek tek tüm arkadaşlarımıza.

Bu, bahsettiğiniz gibi, konuya girdikçe gerçekten derinleşiyor. Mevsimlik tarım işçilerinin tanımıyla ilgili yaklaşımınızı son derece doğru buluyorum yani tarım işçisi dediğiniz yalnız bir ilden bir ile göç eden değil, aynı il içerisinde... Yani, bir insan evinden barkından ayrılıp bir adım atıyorsa -tabiri caizse- artık mevsimlik işçidir. Bunun belki yasal mevzuat içerisinde farklı tanımlamaları olacak ama bu Komisyon emek adına ne sorun varsa mutlaka üzerine eğilmesi gereken bir komisyon olmalı -ki hepimiz zannediyorum aynı iradeyi ortaya koyuyoruz-onun için, bu gelen arkadaşlarımıza -bu toplantıdaki genel çerçeveye önemli -gerek kamu kurumlarından gelecek gerekse sivil toplum örgütlerinden gelecek değerli arkadaşlarımıza biz de değerlendirmemizi yaparken biraz daha geniş çerçeveye içerisinde sorularımızı sorar, bu anlamdaki raporumuzu hazırlarken bu temel başlıkları gerekirse daha da ayırarak, ilgili arkadaşlarımızdan da, uzmanlarımızdan da bu konuda istifade ederek dediğiniz manada çerçeveyi geniş tutabiliriz.

Çağrılacak kurumlarla ilgili bu İzleme Kurulunun üyesi olan bakanlıkları ben toplantının girişinde ifade etmişim. Az önce Kerim Bey'in bahsettiği kurumlar o İzleme Kurulunun üyesi olan kurumlar. Ben tekrar açısından söyleyeyim: İçişleri Bakanlığı, herhâlde işin ulaştırma boyutu itibarıyla; Millî Eğitim Bakanlığı, çocukların eğitimi boyutu itibarıyla; Sağlık Bakanlığı, az önce bahsettiğimiz sağlıkla ilgili problemlerle ilgili; Ulaştırma Bakanlığı, ki en son meydana gelen kazada da malumunuz aynı konu; Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü, İŞKUR, bir de en çok üyeye sahip olan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı -"Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü" olarak geçiyor şu anda- ayrı bir genel müdürlük; bir de iki tane sivil toplum örgütü buraya üye, biri en fazla tarım iş kolunda, örgütten çok üyeye sahip işçi sendikası, bu da zannediyorum TÜRK-İŞ'e bağlı TARIM-İŞ; bir de Türkiye Ziraat Odaları Birliği. Bu kurumların tümünü dinleyeceğiz, bu iradeyi burada görüyorum.

Bir de buna ek olarak, benim eksik olarak gördüğüm iki kurum; bir, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı yani işin sosyal yardımlaşmanın dışındaki bölümü itibarıyla, özellikle kadın istihdamı boyutuyla, çocuk çalışanları boyutuyla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının da mutlaka yapması gerekenler ve söyleyecekleri vardır, bir de Sosyal Güvenlik Kurumu. Sosyal Güvenlik Kurumunu mutlaka dinleyip bu çalışmaya dâhil etmemiz lazım.

Bir de bir milletvekilimizin yeni bir önerisi oldu; Türkiye İstatistik Kurumu, onu da buna ekleyebiliriz. Bu anlamda ellerinde veriler, çalışmalar varsa bunu da, Türkiye İstatistik Kurumunu da kamu kurumu olarak sayabiliriz.

Söylediğimize katkı açısından söylüyorum. Bizim zaten önümüzdeki haftaki programımızda özellikle iki temel kurumu çağırmanın nedeni -bunlardan bir tanesi Çalışma Bakanlığı, ikincisi de Harran Üniversitesi- belki biz bu toplantılardan sonra, önümüzdeki haftadan sonra daha farklı kurumların çağrılması gerektiğine kanaat getireceğiz, bunun önünü açacağız. Amacımız burada en fazla verimi almak. Sivil toplum örgütleri noktasında da DİSK'in, HAK-İŞ'in ve TÜRK-İŞ'in... Tabii ki, takdir edersiniz ki her sendikanın kendi konfederasyonu altında birçok sendika var. Biz konfederasyonlar üzerinden ilgili sendikalarını buraya davet edelim, gelsinler, bunlarla ilgili çalışmalarını bizimle paylaşsınlar. Türk Tabipleri Birliğinin özellikle halk sağlığı boyutu itibarıyla yaptığı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/34) Giriş: Tarih: 15/01/2015 Stenograf : Kayıt: Araştırma Tarım Sayfa: 6

çalışmalar var, biz buna Türk Tabipleri Birliği genel merkezi üzerinden bir davet yapalım. Bu konuda da zannediyorum genel bir mutabakatımız var; ilgili sendikalarımızı, Türk Tabipleri Birliğini...

Dernekler noktasında burada sayılan birkaç dernek var, bunun dışında da birçok dernek... Belki, şu anda, yalnız bu Komisyon üyeleri bile kendi seçim bölgelerine dönük bu konuda bir araştırmaya girdiğinde her ilde birkaç dernekle belki karşılaşabilecekler. Bu, Şanlıurfa'da bu Harran Üniversitesi bünyesinde, belki Valilik bünyesinde biraz daha ilgili bütün derneklerle, yeni gelecek olan isimlerle birlikte bir çalıştay şeklinde de yapılabilir, onu önümüzdeki günlerde... Ama bu derneklerin dinleneceğiyle ilgili, dinlenmesi gerektiğiyle ilgili hepimizin ortak kararı var. İşte, zamandan tasarruf etme adına, bir de gelecek olan kişilerin de Ankara'ya kadar gelmelerinden ziyade yerelde bizim dinlememiz takdir edersiniz ki daha uygun olur. Bu konuda da zannediyorum ortak bir mutabakatımız var çağırılması gerekenlerle ilgili.

Çalışma saatleriyle ilgili, benim özellikle sabah saatlerini önermemin altındaki yatan en önemli neden, 14.00'ten sonraki Meclis çalışmalarıyla ilgili yaşanan sıkıntılar ama -zannediyorum İlhan Bey'in böyle bir önerisi oldu- saat 10.00 -eğer biz bunu geriye çekeceksek- bizi biraz daha rahatlatır, 10.30 yerine 10.00'da çalışmaya başlarız. Zannediyorum, 14.00'e kadar bayağı bir verim elde etmiş oluruz. Önemli bir Komisyon, bir yarım saat erkenden gelip çalışmış oluruz.

Bu genel değerlendirmeler çerçevesinde ben bu söylediklerimi karara dönüştürmek adına oylarınıza sunacağım. Önümüzdeki haftadan itibaren çalışma gününün çarşamba ve perşembe günü olarak belirlenmesi, çalışma saatinin de saat 10.00 olarak belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önümüzdeki hafta çarşamba günü Çalışma Bakanlığı bünyesinde kurulan Mevsimlik Geçici Tarım İşleri İzleme Kurulunun brife etme noktasında ilgili Müsteşar Yardımcısı Başkanlığındaki heyetin davet edilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Perşembe günü Harran Üniversitesinin Mevsimlik Tarım İşçileriyle İlgili İzleme Merkezinin yetkililerinin davet edilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer sivil toplum örgütleriyle ilgili çalışmayı ben yazılı hâle getiririm. Sizlere, değerli Komisyon üyelerimize önceden sunarız. Bunun üzerine ekleyeceklerimiz, çıkaracaklarımız varsa önümüzdeki haftanın bir sunumunun sonunda -biraz zamanınızı alacağız- bir sonraki haftayla ilgili çağıracağımızı bu şekilde belirlemiş oluruz.

Gündemimizde başka bir...

MEHMET S. HAMZAOĞULLARI (Diyarbakır) – Arıcılar Birliğinden...

BAŞKAN – Arıcılar Birliği... Bunu arada bize yazılı olarak da iletebilirsiniz. Komisyonumuzda görevli uzman arkadaşlarımız burada; Meclisteki uzman arkadaşlarımızdan Ali Bey var, bir de Mehmet Emin Bey. Bu uzman arkadaşlarımıza...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Meclis uzmanları mı?

BAŞKAN – Tabii, Meclis uzmanları.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Kamu kurumlarından da uzman isteyebiliriz.

BAŞKAN – Kamu kurumlarıyla ilgili şöyle bir hazırlığım oldu, iyi ki hatırlattınız, onu ben size arz edemedim, sunamadım: Burada çarşamba ve perşembe günleri, sürekli çalışma günlerimizde bulunmak üzere Çalışma Bakanlığının bu İzleme Kurulunda görev yapan uzmanlarımız, iş müfettişlerimiz ve hukuk müşavirlerimiz var. Bu 4 arkadaşı ben -ilgili Müsteşar Yardımcısıyla bugün görüştüm, bu alanda işleri bu olan arkadaşlar, tabiri caizse- bütün çalışma günlerimizde burada sürekli olarak bulundurmaya arzuluyorum.

Bir de bunun dışında daha önceki komisyon çalışmalarında, Meclis bünyesinde kurulan komisyon çalışmalarında özellikle işin sistematiği açısından ve raporlamaları noktasında istifade edilen birkaç hocamız var, bunlardan da 2 arkadaşımızı yine çarşamba, perşembe günleri sürekli olarak burada bulundurma noktasında bir yetki kullanacağım, geçen Kurulun verdiği yetki çerçevesinde. Bilgilendirme açısından böyle bir çalışma... Zannediyorum, şimdilik bu arkadaşlar yeterli olur ama ihtiyaç oldukça sizlerin de değerlendirmeleri noktasında, dinlememiz gereken, katkısını almamız gereken kimler varsa bunları zamanla sistemin içerisine dâhil ederiz.

Teşekkür ediyorum.

Söyleyecek bir şeyimiz...

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Başkanım, bir önerim var: Mesela, çarşamba günü Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığıyla ilgili, bize -daha önce de konuştuk- yetkili arkadaşlara Bakanlığın bir raporu veya şeyleri varsa... Biz mi araştıralım, yoksa Komisyondan arkadaşlarımız bize bunu yollarsa biz buraya biraz daha hazırlıklı gelmiş oluruz.

Perşembe günü de mesela, Harran Üniversitesiyle ilgili ne yayınlamışlar bunlar? Raporları varsa raporlarını doküman hâlinde bize arkadaşlarımız ulaştırırlarsa...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10/34) Giriş: Tarih: 15/01/2015 Stenograf : Kayıt: Araştırma Tarım Sayfa: 7

BAŞKAN – Kesinlikle katılıyorum yani bizim bu şeyle ilgili ayrıntılı bir araştırma yapma imkânımız çok sağlıklı olmuyor. Bu konuda katılıyorum. Sunumlarını en az iki gün öncesinden, varsa basılı -hem basılı hem elektronik ortamda- yoksa da en azından elektronik ortamda, özellikle kamu kurumlarından kesinlikle -bunu bir talimat olarak yazın- sivil toplum örgütlerinden de istirham edelim. Mümkünse, biz önceden yapacakları sunumu bir isteyelim onlardan ama kurumlarımız, kesinlikle iki gün öncesinden yani pazartesi günü bütün Komisyon üyesi arkadaşlarımıza varsa basılı materyal, yoksa -muhtemelen onlar sunumla gelirler, Çalışma Bakanlığı ve Harran üniversitesi hariç çünkü onların bayağı bir dokümanı olacak, diğerleri sunumla gelir- sunumlarını iki gün öncesinden... Şu anda 10 kurum belirledik biz, hatta 7 artı -benim önerdiğim- 2, Türkiye İstatistik Kurumundan bahsettik, 10 kurum. Bu 10 kurumdan kesinlikle pazartesi... Onu da, bu kurumlara yönelik olarak süreyi falan da önümüzdeki hafta birlikte değerlendireceğiz bu şeyden sonra.

Çok teşekkür ediyorum.

Önümüzdeki hafta çarşamba günü saat 10.00'da inşallah çalışmaya başlayacağız.

Kapanma Saati: 15.14